

Tisková zpráva Zeleného kruhu, jeho členských organizací
Frank Bold, Pražské matky, Arnika a Auto*Mat a Centra pro životní prostředí a zdraví

Dočkáme se čistého vzduchu v Praze?

Ekologické organizace navrhují vyčistit vzduch v Praze po vzoru Stockholmu či Londýna

čtvrtek 13. června 2019

Ekologické organizace vítají záměr hlavního města vyhlásit závazek k přijetí konkrétních opatření pro řešení podílu Prahy na změnách klimatu. Představily příklady nástrojů, kterými velká evropská města, jako je Londýn, Stockholm či Göteborg [omezuji znečištění z dopravy](#). Komentovaly také liknavý postup MŽP, kvůli němuž nemá Česká republika dodnes schváleny funkční plány zlepšování kvality ovzduší v nejhroženějších regionech. Zároveň připomněly svá vlastní konkrétní doporučení k řešení hlavních zdrojů znečištění ovzduší v Praze.

Praha je druhé nejprašnější české město, ve kterém v důsledku znečištěného ovzduší ročně předčasně zemřou stovky lidí a tisíce jich onemocní. Liknavý postup státu způsobil [1], že hlavnímu městu dodnes chybí konkrétní plán, jak dosáhnout snížení emisí. Se schválením konkrétního akčního plánu MŽP počítá až v pololetí 2021.

Ekologické organizace vítají, že Praha již nyní připravuje konkrétní [kroky k omezení znečištění](#) [2]. Přípravu pečlivě sledují a prosazují v ní vlastní konkrétní návrhy [3].

Drtivou většinu znečištění v Praze a velkou část podílu na klimatické změně způsobuje doprava. Na dnešní tiskové konferenci proto ekologické organizace prezentovaly podrobný přehled opatření, kterými se s tímto problémem vyrovnávají velká evropská města [4]. Praha připravuje zavedení mýtného systému [5].

**MUDr. Miroslav Šuta, odborný konzultant v oblasti ekologických a zdravotních rizik,
Centrum pro životní prostředí a zdraví:**

„Aktuální hodnocení zdravotních rizik ukazují, že několik stovek obyvatel Prahy pravděpodobně každý rok předčasně umírá, protože jsou nuceni dýchat vzduch příliš znečištěný prachem. Pražského ovzduší na svědomí také několik tisíc hospitalizací pro vážná onemocnění dýchacího ústrojí a srdečně-cévní onemocnění, ale vede také ke zvýšení výskytu bronchitid nebo astmatických příznaků u dětí. Praha bohužel dlouhodobě neplní ani platné limity, ani stávající hodnoty doporučené odborníky pro ochranu lidského zdraví. Světová zdravotnická organizace (WHO) přitom doporučuje zpřísnit politiku ochrany ovzduší, včetně zpřísnění limitů. Příprava mýtného a dalších opatření jsou signálem, že na rozdíl od bývalé primátorky Krnáčové hodlá současné vedení města Prahy problém ovzduší řešit.“

Vratislav Filler, tým Rozvoje Prahy, Auto*Mat, řekl: *“Kromě regulačního řádu potřebujeme především, aby ke smogovým situacím v Praze pokud možno nedocházelo. Praha může zavést nízkoemisní zónu a mýto, aniž by se s tím muselo čekat na dostavbu Městského okruhu. Místo dalších městských dálnic je pak třeba stavět metro, železniční diametr a zkapacitňovat existující trati. Bez železnice schopné přepravit dvakrát až třikrát víc lidí než dnes nás před náporom aut z předměstí žádné okruhy nezachrání. V neposlední řadě je pak nutné, aby požadavky programu pro zlepšování ovzduší lépe zohlednil připravovaný Metropolitní plán. Na zapracování těchto požadavků by měla Rada hlavního města Prahy dohlédnout.“*

Václav Orcigr, Arnika, řekl: *“Kvalitu ovzduší významně ovlivňuje veřejná zeleň, především pak pásy tzv. izolační zeleně, které chrání obytné oblasti např. od emisí z rušných dopravních tahů. Stromy významně pomáhají čistit vzduch i ochlazovat města v letních vedrech. Praha patří mezi nejzelenější evropská města, bohužel stromy i drobnější porosty ohrožuje Metropolitní plán i změny, které probíhají v rámci stávajícího územního plánu. Ty mění často významné zelené plochy na stavební parcely, připravovaný Metropolitní plán zase na řadě míst zcela ruší izolační zeleň a nedostatečně chrání i parky.“*

Jaroslava Johnová, Pražské matky, řekla: *„Vítáme navrhovaná opatření k regulaci individuální automobilové dopravy jako je např. zavedení mýtného nebo k čistější mobilitě jako jsou třeba nízkoemisní zóny. Postrádáme však výraznější posun k lepším podmínkám pro využívání skutečně bezemisní dopravy. Např. chůze je ze všech způsobů městské přepravy k ovzduší, finančním i prostorovým nárokům nejšetrnější, ale její přínos pro město není doceňován. Chůze by totiž mohla nahradit část cest na krátké vzdálenosti vykonávaných dosud autem. Ze zkušeností našich projektů (např. Bezpečné cesty do školy) víme, že zhruba ¼ rodičů vozí děti do školy autem, ale velká část z těchto dětí pak odchází domů pěšky. Pokud město bude všude prostupné pro pěší a chodcům budou nabízena atraktivní, bezpečná a co nejpřímější propojení, návštěvníci i Pražané budou ochotnější je využívat a nechat auto častěji doma.“*

Daniel Vondrouš, Zelený kruh, asociace ekologických organizací, řekl: *“Nové vedení Prahy připravuje taková opatření, která by skutečně mohla vyčistit vzduch v Praze, snížit její příspěvek ke změně klimatu a učinit ji příjemnějším místem k životu. Ze zkušeností jiných měst ale víme, že záleží na konkrétním provedení. Návrh Metropolitního plánu ve stávající podobě představuje dokonce přímé ohrožení pro realizaci uvedených opatření. Budeme kroky Prahy pečlivě sledovat, a rádi pomůžeme.”*

Kontakty:

Daniel Vondrouš, Zelený kruh, 724 215 068, daniel.vondrous@zelenykruh.cz

Poznámky pro editory:

[1] Plán zlepšování kvality ovzduší, který pro Prahu vydalo Ministerstvo životního prostředí (MŽP), neplní svůj zákonem předepsaný cíl, je z větší části zrušen soudem. MŽP ve spolupráci s Prahou proto plán připravuje znovu.

[2] <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/praha-zvazuje-vyhlaseni-stavu-klimaticke-nouze-do-roku-2030/r~d093df66876f11e98a200cc47ab5f122/>

[3] Hlavní opatření navrhovaná ekologickými organizacemi:

- **zavedení koncepčních a účinných opatření ke zklidnění a zvýšení plynulosti dopravy, k rozvoji hromadné, cyklistické a pěší dopravy**

Praha má řadu možností, včetně např. postupné náhrady pohonu autobusů, vozů technických služeb či motorových lodí na Vltavě. Nemusí čekat na dostavbu okruhů.

- **urychlené zavedení nízkoemisní zóny (NEZ) a poplatku za vjezd do vybraných částí města**

Po vzoru měst, jako je Stockholm nebo Berlín, může Praha dosáhnout výrazného poklesu emisí prachu. Také v tomto případě není překážkou dostavba okruhů. Změna vládního nařízení potřebná pro finální vyhlášení nízkoemisní zóny má být dokončena a schválena během několika měsíců.

- **zajištění ochrany stávající veřejné zeleně změnou návrhu Metropolitního plánu**

V návrhu Metropolitního plánu by klíčové zelené plochy měly být vymezeny jako nezastavitelná území, tak jako je tomu doposud.

- **dřívější zákaz nejšpinavějších uhelných kotlů**

V některých (zejména okrajových) částech Prahy představuje domácí vytápění uhlím významný problém. Používání kotlů první a druhé třídy zakazuje zákon od září 2022 a zároveň umožňuje obcím učinit tak dříve. Praha by mohla kotle, které se již nyní nesmějí prodávat, zakázat až o dva roky dříve, než ve zbytku republiky.

- **účinná opatření pro smogové situace**

MHD zdarma, které zavádí Praha, má spíše osvětový význam. Praktické dopady jeho zavedení na několik dní v roce nebudou příliš významné. Dobré je, že opatření má platit i ve fázi upozornění na smog, nejen přímo při signálu regulace smogu.

<http://www.zelenykruh.cz/bily-slider-na-hp/dockame-se-ciste-prahy>

[4] http://www.zelenykruh.cz/wp-content/uploads/2019/06/zncistení_doprava_fin02.pdf

[5] https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/mytne-myto-praha-doprava-pro-osobni-auta_1905111111_ako